DECIZIA COMISIEI

din 6 noiembrie 2013

privind măsurile adoptate de Germania în favoarea întreprinderii *HoKaWe Eberswalde GmbH* SA.34721 (2012/C) (ex 2012/NN)

[notificată cu numărul C(2013) 7058]

(Numai textul în limba germană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2014/206/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate mai sus ([1]), și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) La 30 aprilie 2012, Comisia a primit o plângere din partea unei întreprinderi de prelucrare a lemnului cu sediul în landul Brandenburg, în care se susține că un acord-cadru încheiat pentru o perioadă de 15 ani între landul Brandenburg și HoKaWe Eberswalde GmbH (HoKaWe) constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(2) La 11 mai 2012, Comisia a prezentat Germaniei o versiune neconfidențială a plângerii și a solicitat informații suplimentare. Prin scrisoarea din data de 6 iunie 2012, Germania a formulat observații cu privire la plângere și a prezentat informațiile suplimentare solicitate.

(3) La 27 august 2012, Comisia a transmis reclamantului o versiune neconfidențială a răspunsului autorităților germane, solicitându-i să îi comunice dacă dorește să aprofundeze problema. Reclamantul a răspuns la 4 septembrie 2012 că își menține plângerea.

(4) Prin scrisoarea din 19 decembrie 2013, Comisia a informat Germania că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește ajutorul.

(5) Decizia Comisiei de a iniția procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([2]). Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsura în cauză.

(6) Prin scrisoarea din 28 februarie 2013, Germania a prezentat observații cu privire la această decizie. Comisia a primit observații de la două părți terțe interesate la 30 aprilie 2013 și din partea reclamantului la 3 mai 2013.

(7) Versiunile neconfidențiale ale acestor observații au fost transmise Germaniei la 17 mai 2013. Germania a comentat cu privire la aceste observații la 11 iunie 2013 și a completat aceste comentarii prin scrisoarea din 13 iunie 2013.

(8) Comisia a solicitat informații suplimentare Germaniei prin scrisorile din 2 august 2013, 17 septembrie 2013 și 23 septembrie 2013, la care Germania a răspuns prin scrisorile din 15 august 2013, 20 septembrie 2013 și, respectiv, 1 octombrie 2013.

([1]) JO C 99, 5.4.2013, p. 79.
([2]) A se vedea nota de subsol 1.

2. DESCRIEREA AJUTORULUI

2.1. Beneficiarul

(9) HoKaWe este o societate cu răspundere limitată care operează o centrală electrică pe bază de biomasă din lemn în localitatea Eberswalde din landul Brandenburg. Centrala electrică a fost construită în 2005, iar activitatea acesteia a început în 2006. În iunie 2011, instanța districtuală din Frankfurt pe Odra a deschis procedura de insolvență împotriva HoKaWe. Cu toate acestea, societatea desfășoară încă activități economice.

(10) Landkreis Barnim (districtul Barnim) a fost interesat să cumpere activele HoKaWe pentru a continua operarea centralei electrice; în mai 2012 tranzacția de cedare a activelor a fost aprobată într-o reuniune a creditorilor HoKaWe și vânzarea a fost legalizată notarial. Cu toate acestea, deoarece landul Brandenburg nu a fost de acord cu transferul acordului-cadru care guvernează aprovizionarea cu masă lemnoasă din domeniul silvic de stat al landului Brandenburg (care face obiectul prezentei decizii) către noul proprietar, districtul Barnim s-a retras din tranzacție.

2.2. Descrierea măsurii

(11) În iunie 2005, landul Brandenburg și HoKaWe au încheiat un acord-cadru privind aprovizionarea cu masă lemnoasă din domeniul silvic de stat al landului Brandenburg. În acordul în cauză au fost prevăzute cantitatea și condițiile de livrare de masă lemnoasă ([3]) întreprinderii HoKaWe pentru o perioadă de 15 ani, de la 1 iunie 2006 până la 1 iunie 2021. S-a convenit asupra unui volum anual de 150 000 de metri cubi de masă lemnoasă provenind din pădurile amplasate la o distanță de cel mult 70 km de Eberswalde.

(12) În acord s-a stabilit un preț de referință inițial pentru anul 2004 de 15,50 EUR/metru cub. În plus, în textul acordului au fost prevăzute ajustări anuale ale prețului, care urmau să fie convenite de părți pe baza evoluției indicelui prețurilor masei lemnoase industriale, astfel cum a fost stabilit de Oficiul Federal de Statistică ([4]); modificările prețului masei lemnoase față de prețul inițial de referință urmau să fie suportate 50 % de vânzător și 50 % de cumpărător (denumite în continuare „clauza de ajustare a prețurilor").

(13) În scopul calculării ajustării corespunzătoare a prețului, în acord s-a stabilit, de asemenea, următoarea formulă (denumită în continuare „formula de ajustare a prețurilor" sau „formula"):

$$\text{ISE} = 15{,}50€/\text{rm} + \frac{\text{Index} - 135{,}89\%}{135{,}89\%} €/\text{rm}*15{,}50*0{,}5$$

(14) Prin urmare, este necesar să se facă distincția între clauza de ajustare a prețurilor, astfel cum este stabilită în *textul* acordului și *formula* de ajustare a prețurilor.

(15) Pe de o parte, în conformitate cu informațiile furnizate de Germania, *clauza de ajustare a prețurilor* trebuie considerată reprezentarea intențiilor părților la acord. Acest lucru este sprijinit de o notă internă a Ministerului Agriculturii, Mediului și Amenajării Teritoriului al landului Brandenburg emisă la 1 octombrie 2003 și referitoare la o reuniune a reprezentanților landului Brandenburg și ai întreprinderii HoKaWe, care demonstrează în mod clar că ajustarea prețurilor avută în vedere de către părți în cursul negocierilor a corespuns cu *clauza de ajustare a prețurilor*. Acesta este, de asemenea, susținut de o notă emisă la 5 ianuarie 2011 de Ministerul Economiei și Afacerilor Europene al landului Brandenburg, care recomanda ajustarea sau interpretarea acordului-cadru într-un mod care să respecte textul acordului, pentru ca astfel să fie reflectate adevăratele intenții ale părților.

(16) Pe de altă parte, *formula* a fost incorectă, după cum au confirmat în 2010 autoritățile Germaniei și două expertize efectuate pentru landul Brandenburg ([5]), și nu a condus la un rezultat care să corespundă intențiilor părților, astfel cum sunt prevăzute în *clauza de ajustare a prețurilor*.

([3]) Acordul se referea la lemnul de esență tare și moale transportabil cu o lungime de 3 m și un diametru între 3 cm și 70 cm. Lemnul a fost preluat de cumpărător la drumul forestier. Se accepta și lemnul putred sau strâmb.

([4]) A se vedea Oficiul statistic federal (*Statistisches Bundesamt*): https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/Preise/PreisindizesLandForstwirtschaft/Tabellen/ErzeugerpreiseForstwirtschaft.html.

([5]) O expertiză externă a fost realizată de RAUE LLP, un consilier juridic extern al landului Brandenburg; o expertiză internă a fost realizată de Ministerul Economiei și Afacerilor Europene.

(17) După intrarea în vigoare a acordului, prețul a fost ajustat pe baza *formulei*. Contrar intențiilor exprimate în *textul* acordului, ajustările de preț calculate în conformitate cu *formula* nu au urmat evoluția reală a indicelui prețurilor masei lemnoase industriale și au condus la prețuri care au fost semnificativ mai scăzute decât prețul mediu pentru masa lemnoasă din domeniul silvic de stat al landului Brandenburg. În plus, *formula* nu a dus la rezultatul scontat al partajării riscurilor fluctuațiilor de preț în mod egal între stat și HoKaWe.

(18) Aceasta s-a datorat faptului că, după cum s-a menționat mai sus în considerentul 16, *formula* a fost incorectă și nu a reflectat matematic intențiile părților, așa cum au fost stabilite *clauza de ajustare a prețurilor*. ([6])

(19) În plus, din scrisoarea Germaniei din 28 februarie 2013 reiese că în cadrul acordului părțile și-au exercitat de mai multe ori competențele discreționare în ceea ce privește parametrii utilizați efectiv pentru calcularea ajustării prețurilor în conformitate cu formula ([7]). Autoritățile germane au informat Comisia că motivele pentru aceasta nu pot fi reconstituite din dosare.

(20) Cele două expertize efectuate pentru landul Brandenburg în 2010 (a se vedea considerentul 16) au indicat eventualele probleme în materie de ajutoare de stat și au recomandat modificarea acordului prin schimbarea *formulei*. În urma negocierilor dintre HoKaWe și landul Brandenburg, părțile au semnat, așadar, o versiune modificată a acordului la 26 august 2011, care a intrat în vigoare la 1 iulie 2011. Această versiune modificată a remediat problemele semnalate în considerentele 12-19 stabilind că de la 1 iulie 2011 prețurile trebuiau ajustate în conformitate cu *clauza de ajustare a prețurilor* și, astfel, în conformitate cu intențiile inițiale ale părților. Prin urmare, începând de la această dată, *formula* a încetat să facă parte din acord și, prin urmare, nu a mai putut fi aplicată.

(21) Mai mult decât atât, landul Brandenburg a decis să nu continue contractul cu viitorii investitori care vor prelua activele HoKaWe.

2.3. **Motivele pentru inițierea procedurii**

(22) La 19 decembrie 2012, Comisia a decis să deschidă o procedură de investigație oficială în conformitate cu articolul 108 alineatul (2) din TFUE (denumită în continuare „decizia de inițiere").

(23) În decizia de inițiere, Comisia și-a exprimat opinia preliminară că punerea în aplicare a acordului-cadru încheiat între landul Brandenburg și HoKaWe a implicat un ajutor de stat.

(24) Comisia se întreba dacă, dintr-o perspectivă *ex ante*, un vânzător privat de pe piață ar fi acceptat o remunerare ca cea care rezultă din punerea în aplicare a *formulei de ajustare a prețurilor*, descrisă mai sus.

(25) În plus, chiar și în cazul în care părțile contractante ar fi avut cunoștință de deficiențele *formulei*, Comisia s-a îndoit serios că Germania a acționat într-o manieră corespunzătoare cerințelor pieței în timpul punerii în aplicare a acordului. Motivul a fost evoluția prețurilor lemnului vândut în temeiul acordului, care a arătat că prețul calculat pe baza *formulei* a condus la prețuri semnificativ mai mici decât media prețului lemnului în landul Brandenburg. Un vânzător privat prudent aflat într-o situație similară ar fi utilizat imediat toate posibilitățile pentru modificarea metodei de ajustare. Pe de altă parte, Germania a continuat folosirea *formulei* până în 2011.

(26) Pe baza acestor considerații, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că, pentru perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a acordului (1 iunie 2006) și data modificării acordului (30 iunie 2011), nu se poate exclude existența unui avantaj pentru HoKaWe și, prin urmare, a unui ajutor de stat. Deoarece un temei juridic pentru compatibilitatea ajutorului nu a fost evident și nici nu a fost invocat de către Germania, Comisia avea, de asemenea, îndoieli cu privire la faptul că măsura ar fi putut fi considerată compatibilă cu piața internă.

([6]) Potrivit expertizei efectuate de RAUE LLP, intențiile părților, exprimate în *clauza de ajustare a prețurilor*, ar fi putut fi reprezentate de următoarea formulă:

$$P = 15{,}50€/rm + \frac{Index_{n+1} - Index_n}{Index_n} €/rm * 15{,}50 * 0{,}5$$

([7]) De exemplu, pentru calcularea prețului aplicabil de la 1 iulie 2006 s-a utilizat valoarea indicelui din iulie 2006 în locul valorii indicelui din ianuarie 2005, astfel cum se prevedea în acord.

3. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

(27) În cursul procedurii oficiale de investigare, Comisia a primit observații de la două părți terțe interesate, precum și de la reclamant.

(28) Reclamantul a prezentat note interne emise în decembrie 2003 și martie 2004 de Ministerul Agriculturii, Mediului și Amenajării Teritoriului al landului Brandenburg. Potrivit reclamantului, în aceste note erau exprimate, încă înainte de încheierea acordului, îngrijorări cu privire la mai multe aspecte ale acordului: în nota din decembrie 2003, în care erau evaluate consecințele unui acord la momentul respectiv, s-a observat faptul că acordul ar duce, încă din 2004, la un preț cu mult sub prețul masei lemnoase industriale la momentul respectiv. De asemenea, în nota internă din martie 2004 s-a subliniat că metoda de ajustare a prețurilor ar conduce la concesii de preț necorespunzătoare din partea landului Brandenburg și s-a recomandat în mod explicit reexaminarea sau renegocierea acordului.

(29) Reclamantul a susținut că într-o astfel de situație niciun vânzător privat nu ar fi încheiat un astfel de acord și, în plus, că un vânzător privat ar fi reacționat imediat când a devenit clar că prețurile erau mai mici decât prețul pieței și că nu ar fi așteptat cinci ani. În ceea ce privește ajustarea prețului, reclamantul susține că prețurile stabilite nu au reflectat evoluția efectivă a pieței lemnului și că au avut ca rezultat un avantaj necuvenit pentru HoKaWe. Reclamantul estimează valoarea ajutorului între 2006 și 2011 la 7,3 milioane EUR (estimare efectuată pe baza prețului mediu al lemnului convenit între reclamant și alți furnizori).

(30) În plus, Comisia a primit observații de la două întreprinderi de prelucrare a lemnului din landul Brandenburg. Aceste întreprinderi au afirmat că din cauza acordului pe termen lung o parte considerabilă din lemnul produs în domeniul silvic de stat al landului Brandenburg a fost retrasă de pe piață lemnului, fapt care a condus la denaturări nejustificate ale concurenței și a pus în pericol existența întreprinderilor mici de prelucrare a lemnului din landul Brandenburg.

4. OBSERVAȚII DIN PARTEA GERMANIEI

(31) Germania a susținut că acordul-cadru a corespuns cerințelor pieței și că, prin urmare, nu a implicat un ajutor de stat.

(32) Germania a afirmat că, la momentul semnării acordului, nu exista o piață a lemnului destinat producției de energie (lemn pentru energie, „Energieholz") și că, în consecință, părțile au convenit să stabilească prețul care urma să fie plătit de către HoKaWe pe baza prețului masei lemnoase industriale și ajustările de preț pe baza evoluției indicelui masei lemnoase industriale. De asemenea, Germania a declarat că *textul* acordului a reflectat modul de ajustare a prețurilor avut în vedere, dar a admis că aplicarea *formulei* a condus la rezultate care nu au corespuns partajării vizate a riscului fluctuațiilor de preț între părți.

(33) Prin urmare, Germania a susținut că prețul de referință inițial și *clauza de ajustare a prețurilor* prevăzute în textul acordului, adică ajustări de preț bazate pe indicele masei lemnoase industriale din Germania și partajarea echitabilă a riscului fluctuațiilor de preț între părți, trebuie considerate corespunzătoare cu cerințele pieței la data semnării acordului.

(34) Conform Germaniei, abia în cursul unei reorganizări a administrației pădurilor din landul Brandenburg, efectuată în ianuarie 2009, s-a descoperit că aplicarea *formulei* a avut ca rezultat plata de către HoKaWe a unor prețuri mai mici decât alte societăți. Prin urmare, în 2010, autoritățile responsabile din landul Brandenburg au solicitat o evaluare externă a acordului, realizată de un expert juridic, RAUE LLP, și au realizat, de asemenea, o evaluare juridică internă a acordului. Ambele expertize au indicat eventuale probleme în materie de ajutoare de stat. În plus, Ministerul Afacerilor Economice și Europene a concluzionat într-o declarație scrisă din 5 ianuarie 2011 că *clauza de ajustare a prețurilor* corespunde cerințelor pieței, dar că o ajustare a prețurilor pe baza *formulei* reprezintă ajutor de stat și, prin urmare, a recomandat modificarea acordului într-un mod care să reflecte intențiile reale, de exemplu, prin modificarea *formulei*. Landul Brandenburg a urmat această recomandare în august 2011.

(35) În acest sens, Germania a susținut că landul Brandenburg a acționat într-o manieră care corespunde cerințelor pieței prin ajustarea acordului în 2011 și că nu putea reacționa mai rapid, în condițiile în care contractele trebuie să fie îndeplinite și deoarece acordul nu putea fi modificat decât prin acordul părților.

(36) În plus, potrivit Germaniei, acordul nu denaturează concurența și nici nu afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

5. **EVALUARE**

5.1. **Existența ajutorului**

(37) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE prevede că sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(38) Conform practicii constante a Comisiei și astfel cum a fost confirmat de jurisprudență, criteriul pentru a determina dacă o tranzacție comercială între un organism public și un agent economic reprezintă ajutor de stat este principiul investitorului în economia de piață. Din acest principiu rezultă că, atunci când desfășoară activități pe piață în calitate de operator comercial, statul trebuie să acționeze la fel ca un operator privat. În cazul în care statul membru nu face acest lucru, ar putea fi implicate ajutoare de stat. Cu alte cuvinte, pentru a aprecia dacă o tranzacție implică ajutor de stat este important să se știe dacă un operator privat aflat într-o situație similară ar fi acționat în același mod, și anume, în cazul de față, dacă ar fi vândut activele, bunurile sau serviciile, la același preț (criteriul vânzătorului privat). Prin aplicarea acestui principiu, rațiunile non-economice nu pot fi luate în considerare ca motive pentru acceptarea unui preț mai mic. Acest principiu a fost aplicat în repetate rânduri de Comisie și a fost confirmat în mod constant de Curte ([8]).

(39) Prin urmare, Comisia trebuie să evalueze în cazul de față dacă un vânzător privat ar fi încheiat un acord cu o durată similară, pe baza unui preț de referință inițial similar și cu un mecanism de ajustare a prețurilor similar.

(40) Astfel cum s-a menționat în considerentele 11-12, acordul-cadru cu o durată de 15 ani prevedea că prețurile trebuie să fie ajustate în fiecare an în funcție de evoluția indicelui prețului masei lemnoase industriale și că modificările corespunzătoare ale prețului de referință inițial, care a fost stabilit la 15,50 EUR/metru cub, ar trebui să fie suportate în proporție de 50 % de către stat și de 50 % de către HoKaWe. În plus, acordul conținea o *formulă* pentru calcularea acestei ajustări a prețurilor.

Durata îndelungată a acordului

(41) Reclamantul a susținut că durata acordului, adică 15 ani, nu era o durată obișnuită pe piață.

(42) Cu toate acestea, Comisia nu deține niciun indiciu care să justifice concluzia că această durată nu ar fi corespuns cerințelor pieței. Deși o durată de 15 ani pare destul de lungă, nu este irezonabil ca un vânzător să își asume obligații față de un cumpărător dacă în acest fel este sigur, cum este cazul acordului în chestiune, că va vinde cantități constante de lemn care, în plus, cel puțin parțial, nu îndeplinea cerințele de calitate valabile pentru masa lemnoasă industrială.

(43) Având în vedere acest fapt și partajarea preconizată a riscului de fluctuații ale prețurilor, nu se poate exclude posibilitatea ca un vânzător privat să fi încheiat un acord cu o durată similară.

Prețul de referință inițial convenit

(44) În mod similar, în ceea ce privește prețul de referință inițial de 15,50 EUR/metru cub, Comisia nu deține niciun indiciu că acest preț nu a corespuns cerințelor pieței.

(45) Conform Germaniei, la momentul semnării acordului, nu exista un preț de piață la lemnul pentru energie. Prin urmare, părțile contractante au bazat acordul-cadru pe prețul pentru masa lemnoasă industrială. În conformitate cu o sinteză a prețurilor de piață pentru masa lemnoasă industrială, prezentată de reclamant, prețurile între 15,50 EUR/metru cub și 17,50 EUR/metru cub pentru anul 2004 și între 15,00 EUR/metru cub și 17,00 EUR/metru cub pentru anul 2005 pot fi considerare corespunzătoare cerințelor pieței. Ținând seama, de asemenea, de faptul că acordul era un contract pe termen lung cu un preț convenit de 15,50 EUR/metru cub, prețul de referință inițial al acordului-cadru s-a menținut în intervalul prețurilor care corespund cerințelor pieței pentru masa lemnoasă industrială.

([8]) A se vedea de exemplu cauza C-305/89, Italia/Comisia („Alfa Romeo"), Rec., 1991, p. I-1603, punctele 18 și 19; cauza T-16/96, Cityflyer Express/Comisia, Rec., 1998, p. II-757, punctul 51; cauzele conexate T-129/95, T-2/96 și T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke și Lech-Stahlwerke/Comisia, Rec., 1999, p. II-17, punctul 104; cauzele conexate T-268/08 și T281/08, Land Burgenland și Austria/Comisia, Rep.,2012, nepublicată încă în Repertoriu, punctul 48.

(46) În plus, dintr-o notă internă a Ministerului Agriculturii, Mediului și Amenajării Teritoriului al landul Brandenburg din 1 octombrie 2003 reiese că, în timpul negocierilor, reprezentanții landului Brandenburg au propus un preț de referință inițial de 15,50 EUR/metru cub, în timp ce HoKaWe viza un preț de 15,00 EUR/metru cub. Părțile au convenit în final asupra prețului mai mare, și anume 15,50 EUR/metru cub.

(47) Din aceasta rezultă că prețul de referință inițial de 15,50 EUR/metru cub, poate fi considerat corespunzător cerințelor pieței. Având în vedere lipsa unui preț de piață pentru comparație, precum și faptul că cerințele de calitate a lemnului pentru energie nu sunt, cel puțin, mai ridicate decât cele pentru masa lemnoasă industrială, era rezonabil ca landul Brandenburg să încheie un acord conform căruia prețul se baza pe prețul masei lemnoase industriale (preț de referință). Prețul convenit a fost rezultatul negocierilor între părți și s-a înscris, de asemenea, în limitele intervalului prețurilor de piață pentru masa lemnoasă industrială din landul Brandenburg. Acordul s-a încheiat cunoscându-se calitatea masei lemnoase disponibile în domeniul silvic de stat al landului Brandenburg ([9]) și reprezintă, prin urmare, ceea ce un vânzător privat ar fi considerat acceptabil pentru calitatea masei lemnoase de livrat.

Ajustarea prețurilor

(48) În ceea ce privește ajustarea prețurilor, conform considerentului 14, este necesar să se facă distincția între *clauza de ajustare a prețurilor* și ajustările de preț aplicate efectiv pe baza *formulei*.

(49) În ceea ce privește *clauza de ajustare a prețurilor,* Comisia nu deține niciun fel de indicii conform cărora aceasta nu a corespuns cerințelor pieței. În mod similar cu cele menționate în considerentul 45 referitor la prețul de referință inițială, nu a existat niciun indice pentru evoluția prețurilor la lemnul pentru energie. S-a considerat rezonabil, prin urmare, nu numai ca prețul inițial de referință să se bazeze pe prețul masei lemnoase industriale, ci și să se convină asupra unei ajustări a prețului în paralel cu indicele lemnului pentru energie.

(50) Mai mult, textul acordului prevedea ca părțile să suporte fiecare 50 % din fluctuațiile prețurilor. Întrucât evoluția prețurilor nu era, la momentul semnării, total previzibilă, acest mecanism a avut ca efect suportarea de către ambele părți atât a riscului, cât și a beneficiilor (potențiale), ceea ce ar fi putut determina, de asemenea, un avantaj pentru landul Brandenburg. Având în vedere această nesiguranță, un vânzător privat ar fi putut, de asemenea, să convină asupra unei astfel de clauze. Prin urmare, trebuie să se considere că această clauză corespunde cerințelor pieței.

(51) Se poate concluziona că *clauza de ajustare a prețurilor,* prin care se prevedea o evoluție a prețului în paralel cu indicele masei lemnoase industriale și chiar o partajare riscului fluctuațiilor de preț între părți, a corespuns cerințelor pieței și că un vânzător privat rezonabil ar fi încheiat un astfel de acord.

(52) Cu toate acestea, conform celor menționate mai sus, ajustările de preț efective au fost realizate prin aplicarea *formulei*. Așa cum se poate observa din prezentarea generală din tabelul de mai jos, prețurile care au rezultat din aplicarea acestei *formule* au fost în mod semnificativ mai scăzute decât prețurile care ar fi rezultat din aplicarea *clauzei de ajustare a prețurilor*:

(în EUR pe metru cub)

	Prețul plătit efectiv (calculat pe baza *formulei*)	Prețul calculat (*) pe baza *clauzei de ajustare a prețului*	Prețul mediu pentru toate tipurile de lemn din landul Brandenburg
2006	13,00	15,42	17,72
2007	13,21	15,95	21,02
2008	16,55	20,96	22,76
2009	16,42	20,76	19,20

([9]) În cursul procedurii oficiale de investigare, părțile terțe s-au plâns de faptul că, datorită acordului cu HoKaWe masa lemnoasă este retrasă de pe piață în cantități mari. Aceasta sugerează că masa lemnoasă destinată producerii de energie livrată către HoKaWe a conținut cantități substanțiale de masă lemnoasă industrială.

(în EUR pe metru cub)

	Prețul plătit efectiv (calculat pe baza *formulei*)	Prețul calculat (*) pe baza *clauzei de ajustare a prețului*	Prețul mediu pentru toate tipurile de lemn din landul Brandenburg
2010	16,14	20,03	24,50
2011	15,79	19,33	n.a.

(*) Calcul prezentat de Germania

(53) De asemenea, din tabel reiese în mod clar că prețurile calculate pe baza *formulei* au fost nu numai semnificativ mai reduse decât prețurile care ar fi rezultat din aplicarea *clauzei de ajustare a prețurilor*, ci și considerabil mai scăzute decât prețurile medii din landul Brandenburg.

(54) În plus, aceste efecte ale *formulei* erau deja previzibile chiar înainte de semnarea acordului. Acest lucru este deosebit de important, deoarece, pentru a evalua dacă un vânzător privat de pe piață ar fi acționat în același mod sau în mod similar cu landul Brandenburg, este necesar să se efectueze o evaluare *ex ante* a acordului ([10]).

(55) Conform considerentelor 16 și 18, *formula* a fost incorectă și nu a reflectat intențiile exprimate în *clauza de ajustare a prețurilor*. Aceste intenții ar fi putut fi reflectate matematic, astfel cum au fost confirmate, de asemenea, de către expertiza RAUE LLP, în următoarea formulă:

$$P = 15{,}50€/rm + \frac{Index_{n+1} - Index_n}{Index_n} €/rm * 15{,}50 * 0{,}5$$

(56) Cu toate acestea, părțile la acord au dedus o sumă fixă în locul $Index_n$. Deși utilizarea unei deduceri fixe poate fi justificată, în funcție de circumstanțe, o astfel de deducere trebuie, cel puțin, să aibă ca rezultat prețul de referință convenit inițial pentru anul în care acordul a fost încheiat. În acest caz însă, părțile au optat pentru o deducere care, deja în anul semnării, a condus la un preț semnificativ mai mic decât prețul de referință convenit inițial și corespunzător cerințelor pieței, și anume 15,50 EUR/metru cub.

(57) Prin urmare, încă din momentul semnării era previzibil din punct de vedere obiectiv faptul că *formula* era incorectă și că ea nu conducea la prețurile stabilite în *clauza de ajustare a prețurilor*.

(58) În această situație, un vânzător privat ar fi utilizat o altă formulă sau cel puțin ar fi solicitat o schimbare a *formulei*, în special în condițiile în care părțile conveniseră în *textul* acordului că ajustarea prețurilor urma să fie stabilită în conformitate cu indicele pentru masa lemnoasă industrială și cu riscul fluctuațiilor de preț împărțit în mod egal între stat și HoKaWe (conform *clauzei de ajustare a prețurilor*).

(59) În acest sens, trebuie, de asemenea, să se sublinieze că evoluțiile de preț în temeiul acordului nu au rezultat pe deplin automat dintr-un calcul matematic stabilit în prealabil pe baza *formulei*. Conform considerentului 19, din informațiile furnizate de Germania în cadrul procedurii oficiale de investigare reiese în mod repetat faptul că *formula* a fost modificată de mai multe ori ([11]) pe durata acordului.

(60) Așa cum se poate vedea în mod clar în tabelul din considerentul 52, aceste efecte negative previzibile ale aplicării *formulei* s-au materializat, de asemenea, având în vedere că prețul plătit efectiv de HoKaWe a fost cu mult mai mic decât prețul care trebuia să fie perceput în conformitate cu *clauza de ajustare a prețurilor*. Acesta a fost, de asemenea, semnificativ mai mic decât prețurile medii plătite pentru masa lemnoasă din domeniul silvic de stat al landului Brandenburg, adică prețurile la care landul Brandenburg a vândut masă lemnoasă altor societăți ([12]).

([10]) A se vedea cauza C-482/99, Franța/Comisia, Rec.,2002, p. I-4397, punctele 70-72; cauza C124/10P, Comisia/EDF, Rec., 2012, nepublicată încă în Repertoriu, punctele 83-85 și 105.

([11]) Acest lucru a fost realizat pe lângă ajustarea *formulei* care reflectă recalcularea indicelui pentru masa lemnoasă industrială pentru un nou an de bază de către Oficiul Federal German de Statistică.

([12]) Conform tabelului de la considerentul 52, cu excepția anului 2009 aplicarea *clauzei de ajustare a prețurilor* ar fi condus, de asemenea, la prețuri sub prețul mediu din Landul Brandenburg, dar într-o măsură mult mai mică. Așa cum s-a explicat deja cu privire la conformitatea clauzei de ajustare a prețurilor la cerințele pieței, o tranzacție desfășurată în condiții obiective cu un cumpărător important asigurând volume de cumpărare mari și stabile pe termen lung poate conduce la prețuri sub prețul mediu al pieței. A se vedea, de asemenea, Decizia C(2012) 834 final în cauza SA.19045 [Presupusul ajutor acordat landului Bavaria (Domeniul silvic de stat al Landului Bavaria) sub formă de acorduri de aprovizionare pe termen lung cu masă lemnoasă încheiate cu societatea Klausner], punctele 47 și următoarele.

(61) Rezultă că statul cunoștea și a acceptat faptul că aplicarea *formulei* nu a condus la rezultatul preconizat al unei evoluții a prețului bazată pe indicele pentru masa lemnoasă industrială, cu riscul de fluctuații ale prețului partajat de părți.

Concluzie

(62) În ceea ce privește *clauza de ajustare a prețurilor*, se poate concluziona că, deși ar fi condus la prețuri mai mici decât prețul mediu pentru landul Brandenburg, aceste prețuri ar fi corespuns cerințelor pieței. Acestea se bazau pe considerații și negocieri rezonabile între părțile implicate și, prin urmare, nu se poate exclude faptul că și un operator privat de pe piață ar fi încheiat un acord în aceleași condiții sau în condiții similare.

(63) Cu toate acestea, ajustarea de preț efectivă aplicată de către părți pe baza *formulei* nu reflecta astfel de condiții corespunzătoare cerințelor pieței și a condus la prețuri semnificativ mai mici decât cele care ar fi rezultat din aplicarea *clauzei de ajustare a prețurilor* (și, cu atât mai mult, mai mici decât prețul mediu pentru masa lemnoasă din landul Brandenburg).

(64) Deși evoluția prețurilor pe baza *clauzei de ajustare a prețurilor* reflectă o decizie comercială rezonabilă și o împărțire echitabile a riscurilor aferente fluctuațiilor de prețuri între părțile contractante, prețurile rezultate din aplicarea *formulei* au fost în mod semnificativ mai scăzute și nici nu au reflectat împărțirea echitabilă a riscurilor. Spre deosebire de situația care stă la baza Deciziei Comisiei în cazul SA.19045 [Presupusul ajutor acordat landului Bavaria (Domeniul silvic de stat al landului Bavaria) sub formă de acorduri de aprovizionare pe termen lung cu masă lemnoasă încheiate cu societatea Klausner] ([13]), în care s-a considerat că prețurile mai mici decât media pieței nu comportau un ajutor de stat, deoarece piața prezenta supracapacități și landul Bavaria a încercat să atragă un cumpărător important care să garanteze pe termen lung cantități mari și stabile de cumpărare, niciunul din elementele prezentate în acest caz nu ar justifica prețuri mai mici decât cele care ar fi rezultat din aplicarea *clauzei de ajustare a prețurilor*. În *clauza de ajustare a prețurilor* convenită între părți s-a ținut seama de natura unui contract pe termen lung și de calitatea masei lemnoase de vândut și ar fi condus deja la prețuri mai mici decât prețul mediu în landul Brandenburg. Nimic nu indică faptul că un actor privat pe piață ar fi fost de acord cu prețuri chiar mai mici decât acestea.

(65) Acest lucru este confirmat, de asemenea, de informațiile prezentate de Germania, în care se precizează în mod explicit că *clauza de ajustare a prețurilor* a reprezentat adevăratele intenții ale părților. În plus, landul Brandenburg a negociat în 2011 o modificare a acordului prin care se desființa formula incorectă, ca reacție la cele două avize juridice din 2010 menționate mai sus în considerentul 16 în care se semnalau probleme legate de potențiala existență a unor ajutoare de stat ca urmare a aplicării *formulei*. Astfel, landul Brandenburg, a negociat modificarea acordului fără *formulă*, pentru a pune în aplicare adevăratele intenții ale părților și pentru a pune capăt preocupărilor legate de ajutoarele de stat.

(66) Rezultă că modul în care acordul a fost pus în aplicare, mai exact ajustările de preț pe baza *formulei*, nu respectă criteriul vânzătorului privat și nici cerințelor pieței.

(67) Germania a susținut că administrația regională din landul Brandenburg a aflat, abia în decursul unei reorganizări a administrației pădurilor în 2009, că prețurile plătite efectiv de HoKaWe nu au urmat evoluția prețurilor în conformitate cu *clauza de ajustare a prețurilor* și că ele erau semnificativ mai mici decât prețurile pentru care masa lemnoasă a fost furnizată celorlalte companii; landul Brandenburg a acționat ulterior într-o manieră care corespunde cerințelor pieței prin comandarea celor două expertize menționate în considerentul 16 și, apoi, prin renegocierea acordului, ceea ce a condus la modificarea acordului respectiv în 2011.

(68) Aceste argumente nu par însă plauzibile. În primul rând, conform considerentelor 54-57, efectele *formulei* erau previzibile în momentul semnării acordului. În al doilea rând, un vânzător privat de pe piață care dorește să asigure punerea în aplicare a soluției convenite și rezultate din *clauza de ajustare a prețurilor* și, prin urmare, monitorizarea atentă a ajustărilor de preț ar fi reacționat imediat prin solicitarea renegocierii prețului. După cum se precizează în considerentul 65, renegocierea cu succes a acordului de către landul Brandenburg confirmă mai degrabă faptul că *formula* nu reflecta adevăratele intenții ale părților (astfel cum s-a convenit în *clauza de ajustare a prețurilor*). Se arată, de asemenea, că HoKaWe nu se putea opune desființării *formulei* ar putea respinge formula.

(69) În consecință, HoKaWe a beneficiat de un avantaj economic în intervalul de timp de la data intrării în vigoare a acordului (1 iunie 2006) până la modificarea acordului (30 iunie 2011).

([13]) Ibidem.

(70) De asemenea, sunt îndeplinite toate celelalte criterii de la articolul 107 alineatul (1) din TFUE. A fost vorba de un avantaj selectiv, deoarece acordul a avantajat în mod specific o anumită întreprindere. Avantajul a fost acordat de autoritățile unui stat membru, și anume landul Brandenburg. Cantitatea medie de masă lemnoasă vândută către HoKaWe în condițiile acordului era semnificativă; aprovizionarea cu masă lemnoasă în condiții favorabile a îmbunătățit poziția beneficiarului față de concurenții săi și, prin urmare, a denaturat concurența. Piața lemnului este deschisă concurenței din alte state membre. Chiar luând în considerare faptul că acordul de aprovizionare nu acoperă doar masa lemnoasă provenită din pădurile aflate la o distanță de cel mult 70 km de Eberswalde, Comisia observă că Eberswalde se află foarte aproape de frontiera poloneză (la numai 30 km). Prin urmare, ajutorul afectează, de asemenea, legăturile comerciale dintre statele membre. În consecință, se poate afirma că executarea acordului, care a condus la prețurile plătite pe baza *formulei,* a constituit un ajutor de stat.

(71) Trebuie să se considere că modificarea acordului, care a intrat în vigoare la 1 iulie 2011, a pus capăt măsurii de ajutor de stat. Această modificare prevede că, începând cu 1 iulie 2011, ajustările de preț trebuiau efectuate în conformitate cu *clauza de ajustare a prețurilor,* ceea ce a reconfirmat și a pus în aplicare în mod corect intențiile părților. Întrucât acordul în această formă corespunde cerințelor pieței, Comisia consideră că, după 30 iunie 2011 HoKaWe nu a mai primit niciun avantaj economic din plățile efectuate în temeiul acordului.

5.2. **Compatibilitatea cu piața internă**

(72) Un temei juridic pentru compatibilitatea ajutorului nu este evident și nici nu a fost invocat de către statul membru. Acest lucru conduce la concluzia că avantajul obținut de HoKaWe din executarea acordului în perioada cuprinsă între iunie 2006 și iunie 2011 constituie un ajutor de stat incompatibil.

5.3. **Calcularea elementului de ajutor**

(73) După cum s-a explicat deja în considerentele 49-51, *clauza de ajustare a prețurilor* poate fi considerată corespunzătoare cerințelor pieței. Prin urmare, Comisia consideră că elementul de ajutor constă în diferența dintre prețul efectiv plătit ([14]) pe baza *formulei* și prețul care ar fi trebuit plătit în conformitate cu *clauza de ajustare a prețurilor.*

	(a) Prețul plătit efectiv (în EUR pe metru cub) (*)	(b) Prețul calculat pe baza *clauzei de ajustare a prețurilor* (în EUR pe metru cub)	(c) Diferența dintre (a) și (b)* (*)	(d) Cantitatea de lemn livrată efectiv (în metri cubi)	(e) Elementul de ajutor: (c) × (d) (în EUR) (*)
2006	13,00	15,42	2,42	13 115,73	31 794
2007	13,21	15,95	2,74	142 792,67	391 452
2008	16,55	20,96	4,41	137 683,00	607 291
2009	16,42	20,76	4,34	141 273,68	613 128
2010	16,14	20,03	3,89	139 045,38	540 699
2011	15,79	19,33	3,54	62 680,29	222 051
				Total	**2 406 415**

(*) Valorile din coloanele (a) și (c) au fost rotunjite; coloana (e) a fost calculată pe baza cifrelor exacte, cu rezultatul final rotunjit la cea mai apropiată sumă în EUR.

(74) Prin urmare, ajutorul acordat întreprinderii HoKaWe se ridică la 2 406 415EUR.

([14]) Prețul plătit efectiv conform informațiilor prezentate de Germania la 1 octombrie 2013.

6. **RECUPERARE**

(75) În conformitate cu TFUE și cu jurisprudența consacrată a Curții de Justiție, Comisia are competența de a decide dacă statul membru în cauză trebuie să anuleze sau să modifice măsura de ajutor ([15]) atunci când constată că aceasta este incompatibilă cu piața internă. De asemenea, Curtea a susținut în mod consecvent că obligația impusă unui stat membru de a elimina ajutorul considerat de Comisie ca fiind incompatibil cu piața comună are rolul de a restabili situația existentă anterior ([16]). În acest context, Curtea a stabilit că obiectivul este atins odată cu rambursarea de către beneficiar a sumelor acordate sub formă de ajutor ilegal, pierzând astfel avantajul de care beneficiase față de concurenții săi de pe piață, și odată cu restabilirea situației anterioare plății ajutorului ([17]).

(76) În conformitate cu jurisprudența, articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 ([18]) al Consiliului prevede: „Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar […].”

(77) Astfel, având în vedere că măsura în cauză prin care s-a încălcat articol 108 din TFUE nu a fost notificată Comisiei și, prin urmare, că ea urmează să fie considerată ajutor ilegal și incompatibil, ajutorul trebuie recuperat pentru restabilirea situației care exista pe piață înainte de acordarea ajutorului. Recuperarea ar trebui să acopere intervalul de timp cuprins între data la care beneficiarul a obținut un avantaj, adică data la care ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului, și data recuperării efectivă, iar la sumele care urmează a fi recuperate ar trebui să se aplice dobândă până la recuperarea efectivă.

7. **CONCLUZIE**

(78) Executarea acordului-cadru dintre landul Brandenburg și întreprinderea HoKaWe, de la semnarea sa (1 iunie 2006) până la modificarea sa (30 iunie 2011), implică un ajutor de stat incompatibil cu piața internă. Prin urmare, ajutorul de stat trebuie să fie recuperat de la HoKaWe cu dobânda,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat în valoare de 2 406 415EUR pe care Germania l-a acordat ilegal întreprinderii HoKaWe Eberswalde GmbH cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene este incompatibil cu piața internă.

Articolul 2

(1) Germania recuperează de la beneficiar ajutorul menționat la articolul 1.

(2) Sumele care urmează a fi recuperate sunt purtătoare de dobândă începând de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului până la data recuperării lor efective.

(3) Dobânda se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([19]) și Regulamentul (CE) nr. 271/2008 al Comisiei ([20]) de modificare a Regulamentul (CE) nr. 794/2004.

Articolul 3

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 este imediată și efectivă.

(2) Germania se asigură că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării prezentei decizii.

([15]) A se vedea cauza C-70/72, Comisia/Germania, Rec., 1973, p. 813, punctul 13.
([16]) A se vedea cauzele conexate C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Spania/Comisia, Rec., 1994, p. I-4103, punctul 75.
([17]) A se vedea cauza C-75/97, Belgia/Comisia, Rec., 1999, p. I-3671, punctele 64-65.
([18]) Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 83, 27.3.1999, p. 1).
([19]) JO L 140, 30.4.2004, p. 1.
([20]) JO L 82, 25.3.2008, p. 1.

Articolul 4

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Germania transmite Comisiei următoarele informații:

(a) valoarea totală (principalul și dobânzile de recuperare) care trebuie recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor adoptate sau prevăzute pentru respectarea prezentei decizii;

(c) documente din care să reiasă că beneficiarul a fost somat să ramburseze ajutorul.

(2) Germania informează Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale luate în vederea punerii în aplicare a prezentei decizii până la finalizarea recuperării ajutorului menționat la articolul 1. Germania trebuie să prezinte imediat, la simpla solicitare a Comisiei, informații privind măsurile adoptate sau prevăzute pentru respectarea prezentei decizii. De asemenea, Germania furnizează informații detaliate privind sumele ajutorului și dobânzile deja recuperate de la beneficiar.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Federale Germania.

Adoptată la Bruxelles, 6 noiembrie 2013.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte al Comisiei